GAMTAMOKSLINIS UGDYMAS BENDROJO UGDYMO MOKYKLOJE – 2021 /
NATURAL SCIENCE EDUCATION IN A COMPREHENSIVE SCHOOL – 2021
ISSN 2335-8408

EKOLOGINIO SĄMONINGUMO UGDYMAS PROJEKTINĖSE VEIKLOSE

Rita Stulpinienė, Rasa Žiemienė
Vilniaus lopšelis-darželis ,,Rūta", Lietuva
El. paštas: *ritute.stulpiniene@gmail.com, nikitta7@gmail.com*

,,Nubuskite su šypsena ir vykitės gyvenimą...gyvenkite jį,
džiaukitės juo, ragaukite, uostykite, jauskite"
Joe Knapp

Įvadas

Tarptautinis švietimo įstaigų bendruomenių ekologinio švietimo projektas „Saulėto oranžinio traukinio kelionė" (toliau – Projektas) buvo vykdomas 2016–2020 m. Projekto pradžia kiekvienais metais – balandžio 7 d. (Pasaulinę sveikatos dieną), pabaiga – lapkričio 11 d. (Šv. Martyno vardo dieną, žibintų arba šviesos dieną). Projekto organizatorius – Vilniaus lopšelis-darželis ,,Rūta". Projekto iniciatorė ir vadovė – Rita Stulpinienė, Vilniaus lopšelio-darželio „Rūta" mokytoja ekspertė. Projekto koordinatorė – Rasa Žiemienė, Vilniaus lopšelio-darželio „Rūta" direktorės pavaduotoja ugdymui. 2016–2019 m. projektas buvo remiamas Vilniaus miesto savivaldybės visuomenės aplinkosauginio švietimo programos „Savivaldybei pavaldžių įstaigų aplinkosauginis švietimas" lėšomis. Projekto „Saulėto oranžinio traukinio kelionė" tikslas – per patirtinį ugdymą(si) suteikti vaikui pažinimo džiaugsmą auginant moliūgą bei kitus augalus nuo sėklytės iki brandaus augalo kartu su mokytoju ir šeima, puoselėjant vaiko dvasines, kūrybines galias globojant gamtą, ugdant gamtojautą, pagarbą gyvybei ir dvasingumą, ekologinę savimonę, sveiką gyvenseną. Saulėtas oranžinis traukinys nenuilstamai riedėjo per visą Lietuvą ir už jos ribų, kviesdamas švietimo įstaigų bendruomenes keliauti į platų gamtos pasaulį, skleidžiant oranžinę šilumą ir dalinant šypsenas. Kodėl oranžinę? Todėl, kad tai šeimos, meilės, draugystės, saulės, šviesos spalva. Kodėl į gamtos pasaulį? Todėl, kad didesnė dalis vaikų pasaulį, gamtos grožį pažįsta iš knygelių, televizijos laidų, kompiuterinių žaidimų ir pan. Kaip teigia Targamadzė (2014), „Z karta dar vadinama skaitmeninės erdvės vaikais. Z karta siejama su interneto atsiradimu" Jackevičius (2014). Skaitmeninių technologijų erdvė iš vaikų atima galimybę pajausti gamtos skleidžiamus kvapus, garsus, spalvų įvairovę, mažėja galimybė ugdyti(is) gamtojautą, ekologinę savimonę, gamtamokslinę kompetenciją. Vaikai iš prigimties tyrinėtojai, aktyviai ieškantys informacijos apie jį supančią aplinką. „Gamtamokslinė kompetencija – tai gebėjimas ir nusiteikimas naudotis gamtos pasaulį aiškinančiomis žiniomis ir gamtos tyrimų metodais, siekiant atsakyti į iškylančius klausimus, ieškoti įrodymais pagrįstų išvadų bei sprendimų, suprasti žmogaus veiklos sukeltus gamtos pokyčius ir imtis asmeninės atsakomybės už aplinkos išsaugojimą, tausoti savo ir kitų žmonių sveikatą" (Bendrosios programos, 2008, p. 861).

https://doi.org/10.48127/gu/21.27.74

ISSN 2335-8408

Saulėto oranžinio traukinio kelionė prasideda nuo sėklos, kurią vaikas tyrinėja ir pasėja su mokytoju į žemę. Šios patyriminės veiklos metu vaikai sužino informaciją apie augalų sandarą, jų prisitaikymą prie aplinkos sąlygų ir gyvenimo strategijas išlikti, sėklų įvairovę, jų reikšmę augalo gyvenimo pratęsimui, dirvožemio rūšis, kokių sąlygų reikia, kad sėklytė „prabustų“ ir duotų pradžią naujai gyvybei. Stebėjimas, daigelio laukimas skatina vaiko smalsumą, kantrumą, suteikia žinių apie tai, ko reikia augalui, kad jis galėtų išvysti saulės šviesą, ugdo pagarbą gyvybei. Daiginant sėklas ir stebint augalo augimą ugdoma vaiko pažinimo kompetencija, jis skatinamas tyrinėti ir atrasti pasaulį. Vaikai kartu su mokytoju augina, prižiūri, bendrauja, įgauna naujų mokėjimų ir įgūdžių, prižiūrint augalus išsiaiškina ko reikia, kad augalas augtų, žydėtų, vestų vaisius. Moliūgai, kitos daržovės ir augalai auginami švietimo įstaigų aplinkoje. Tuo tikslu kuriami edukaciniai daržai, kuriuose įrengiamos originalios pakeltos lysvės augalams eksponuoti, parengiamos augalų stebėjimo metodikos. Taip žalioji aplinka pritaikoma ugdymo(si) procesui. Anot Motiejūnaitės (2020), „Vaikų darželyje, vėliau – mokyklose, ugdomi esminiai pradmenys, kurie pasitarnauja visam žmogaus gyvenimui. Viliuosi, jog žaliųjų edukacinių erdvių kūrimas netaps ateinančia ir praeinančia mada. Nes tai juk yra didžiulė vertybė – mokytis gamtoje ir iš gamtos“. Uktveris (2020), Žaliojoje aplinkoje, sodinant ir prižiūrint augalus, bendraujama su bendraamžiais, pedagogais, tėveliais ir kitais bendruomenės nariais, taip tobulinama vaikų komunikavimo kompetencija – vaikai mokosi klausyti, kalbėti, skaityti, rašyti, išreikšti savo nuomonę ir ją apginti. Tyrinėjant aplinką tobulėja vaikų gebėjimai užmegzti geranoriškus santykius su kitais vaikais, spręsti tarpusavio nesutarimus, vaikai išmoksta pakantumo, tolerancijos kitam. „Sąveika su gamta įvairiais amžiaus tarpsniais skirtinga ir specifiška. Tai būtina pažinti, apmąstyti ir valdyti.“ (Lamanauskas, 2005).

Sudaiginti moliūgai ar kiti augalai gali būti dovanojami šeimai. Tai ypač tinka minint Šeimos dieną (gegužės 15-oji – Šeimos diena, Jungtinių Tautų organizacijos sprendimu ji minima nuo 1994 metų). Dalintis augalų daigais patariama ir su kitomis švietimo įstaigų bendruomenėms. Tai padeda susipažinti, užmegzti bendradarbiavimą. Dalindamiesi savo auginamais augalais vaikai patiria dovanojimo džiaugsmą. Dalinimasis su kitais ugdymo procese yra ypatingai svarbus, nes padeda vaikui plėtoti socialines kompetencijas, empatiškumą, skatina mąstyti apie kito poreikius ir laimę.

Toliau sudygęs augalas (daigas) auginamas vaiko artimiausių žmonių aplinkoje. Tai didelė patirtis, kurią vaikas patiria, fiksuoja, stebi (augalo augimas, lapų didumas, žiedų skleidimasis ir spalva, kokie ir kodėl vabzdžiai lanko žiedus, pirmos vaisių užuomazgos, vaisiaus augimas ir t. t.). Svarbiausia, kad visa tai jis patiria su brangiausiais jo aplinkos žmonėmis. Aplinkos pažinimui labai svarbu, kad vaikai suaugusių padedami atliktų paprastus tyrimus, mokytųsi surasti informacijos apie rūpimus klausimus, gebėtų pritaikyti žinias. Tobulinant meninę vaiko kompetenciją, jie stebėdami augalus savo emocijas perteikia meno pagalba (dailė, muzika, vaidyba ir pan.) mokosi įsivaizduoti, pajausti, kurti, grožėtis. Rudenį su rūpesčiu ir meile išaugintas moliūgas ar kitas augalas grįžta į tą vietą (švietimo

ISSN 2335-8408

įstaigą, vaikų grupę, klasę), kur buvo pasėta sėkla. Mokosi lyginti ir gretinti, grupuoti ir klasifikuoti, ieškoti pasekmės – priežasties ryšių. Vaikai ragauja, gamina su tėvais ar mokytojais patiekalus, aptaria kokias emocijas sukelia šios nuostabios gamtos dovanos. „Tyrinėjimas – tai procesas, kai atidžiai žiūrint, klausant, uodžiant, liečiant, klausinėjant, ieškant informacijos įvairiuose šaltiniuose sužinoma apie gyvosios ir negyvosios gamtos objektus bei reiškinius, žmogaus sukurtus daiktus, žmonių gyvenimą". (Ikimokyklinio ugdymo vaikų pasiekimų aprašas, 2014). Suteikdami vaikams naujų įspūdžių, bendruomenės nariai sukuria originalias moliūgų ir kitų augalų kompozicijas, kurios skleidžia gerumą, dalina šypsenas ir gerą nuotaiką. Tokia veikla ugdytiniams yra patraukli, siūlanti daug naujų idėjų.

Projektinės veiklos įgyvendinimas 2016–2020 m.

2016 metų edukacinės veiklos

- Sėti ir pažinti moliūgus. (žr. 1 pav.)
- Parengti koliažą, atspindintį keturis moliūgo auginimo etapus.
- Sukurti saulėtą oranžinį traukinį švietimo įstaigų žaliosiose erdvėse. (žr. 2 pav.)

2016 m. Respublikiniame švietimo įstaigų bendruomenių ekologinio švietimo projekte ,,Saulėto oranžinio traukinio kelionė per Lietuvą" dalyvavo 180 Lietuvos švietimo įstaigų bendruomenės ir vienas darželis iš Lenkijos. Oranžiniu gamtos takeliu keliavo 1121 pedagogai. Projekte dalyvavusios bendruomenės sukūrė saulėtą moliūgų traukinuką iš 13 tūkst. 192 moliūgų, kurio ilgis 3 kilometrai 401 metras ir 36 centimetrai.

2016 m. spalio 7 d. aplinkosauginiame renginyje ,,Oranžinė šypsenos diena" pasiektas „Ilgiausios moliūgų eilės" Lietuvoje rekordas. (žr. 3 pav.) Eilę sudarė 903 moliūgai, kuriuos užaugino 68 Lietuvos švietimo įstaigų bendruomenės. Išleista „Ilgiausios moliūgų eilės Lietuvoje rekordas" foto knyga internetinėje Zoombook platformoje. https://www.zoombook.lt/shelf/shared/cIRDcss3JG/

1 paveikslas
Moliūgo sėklų tyrinėjimas

2 paveikslas
Oranžinis traukinuko vagonėlis

https://doi.org/10.48127/gu/21.27.74

ISSN 2335-8408

3 paveikslas
Siekiamas „Ilgiausios moliūgų eilės“ Lietuvoje rekordas

2017 metų edukacinės veiklos

- Sėti ir pažinti moliūgus ir oranžiniais žiedais žydinčius augalus: medetkas, serenčius, rudbekijas ir kt.
- Sukurti kompoziciją „Linksmuką“ iš moliūgų ir kitų rudens gėrybių (žr. 4 pav.).
- Organizuoti „Oranžinę dieną“ tiems, kuriems labiausia to reikia (krizių centrų ar senelių namų gyventojams, daugiavaikėms šeimoms, nakvynės namų gyventojams...).

Tarptautiniame švietimo įstaigų bendruomenių ekologinio švietimo projekte ,,Saulėto oranžinio traukinio kelionė“ dalyvavo 150 Lietuvos švietimo įstaigų bendruomenės ir 8 švietimo įstaigų bendruomenės iš įvairiausių pasaulio šalių – dvi iš Lenkijos, dvi iš Latvijos, Vokietijos, Jungtinės karalystės, Norvegijos, ir net iš saulėtos Australijos. Viso 880 pedagogų. Spalio 6 d. Vilniaus m. Vingio parke, vyko aplinkosauginis renginys – ,,Oranžinė šypsenos diena“. Renginio metu iš vasarą užaugintų moliūgų buvo sudėta saulėta oranžinė moliūgų šypsena, kuri skleidė žinią „Gerumas valdo pasaulį“ (žr. 6 pav.). Oranžinė moliūgų šypsena buvo sukurta iš 320 moliūgų, kuriuos atvežė 39 švietimo įstaigų bendruomenės iš įvairių pasaulio kampelių. Viso renginyje užsiregistravo 587 dalyviai.

https://doi.org/10.48127/gu/21.27.74

ISSN 2335-8408

4 paveikslas
„Kompozicija – Linksmukas“

5 paveikslas
„Oranžinės dienos“ organizavimas

6 paveikslas
Saulėta oranžinė moliūgų šypsena skleidžia žinią „Gerumas valdo pasaulį“

2018 metų edukacinės veiklos

- Sėti ir pažinti vaistinius augalus (melisą, šalaviją, kmynus, rasakilas, medetkas, serenčius, ramunėles, žemuoges ir kt.)
- Sukurti „Sveikuolių moliūgų ir vaistinių augalų bičiulystės“ kompoziciją (žr.7–8 pav.).
- Kurti ketureilius, pasakas, istorijas, legendas apie moliūgą.

`Išleista autentiškos kūrybos metodinė priemonė „Saulėto oranžinio traukinio kelionės kūrybinė stotelė“. Tarptautiniame švietimo įstaigų bendruomenių ekologinio švietimo projekte ,,Saulėto oranžinio traukinio kelionė“ dalyvavo 139 Lietuvos

https://doi.org/10.48127/gu/21.27.74

ISSN 2335-8408

švietimo įstaigų bendruomenės ir 6 švietimo įstaigų bendruomenės iš įvairiausių pasaulio šalių – iš Lenkijos, Latvijos, Norvegijos, dvi iš Estijos ir iš saulėtos Australijos. Viso 1000 pedagogų. Rugsėjo 28 d. Vilniaus m. Vingio parke aplinkosauginio renginio „Oranžinė šypsenos diena“ metu buvo surengtas dekoruotų skėčių paradas „Prikelkime skėtį antram gyvenimui“ (žr. 9 pav.). Jų eilę sudarė 705 skėčiai. Dalyvavo 33 švietimo įstaigų bendruomenės.

7 paveikslas
Kompozicija „Arbatinukas“

8 paveikslas
„Žolynėlių mergelė“

9 paveikslas
Dekoruotų skėčių paradas „Prikelkime skėtį antram gyvenimui“

2019 metų edukacinės veiklos

- Sėti ir pažinti dekoratyvinius moliūgus ir egzotinius augalus (žr.10–11 pav.).
- Organizuoti gamtamokslinį oranžinį vaikų forumą „Aš – gyvybės kūrėjas“.
- Surengti dekoratyvinių moliūgų bei egzotinių augalų parodą „Egzotinių augalų sala“.

https://doi.org/10.48127/gu/21.27.74

ISSN 2335-8408

Tarptautiniame švietimo įstaigų bendruomenių ekologinio švietimo projekte ,,Saulėto oranžinio traukinio kelionė“ dalyvavo 92 Lietuvos švietimo įstaigų bendruomenės ir 7 švietimo įstaigų bendruomenės iš įvairiausių pasaulio šalių: iš Lenkijos, Latvijos, Baltarusijos, Ispanijos, Norvegijos, dvi iš Estijos. Viso 667 pedagogai. 2019 metų rugsėjo 27 d. Vilniaus m. Vingio parke aplinkosauginio renginio ,,Oranžinė šypsenos diena“ metu buvo pasiektas „Didžiausios iš akmenų Archimedo spiralės“ rekordas Lietuvoje (žr. 12 pav.). Dalyvavo 28 švietimo įstaigų bendruomenės. Didžiausia iš akmenų Archimedo spiralę sudarė 6 vijos. Akmenukų skersmuo 5–10 cm. https://www.youtube.com/watch?v=jUSzLjE4yKo&t=58s

10 paveikslas
Papajos tyrinėjimas

11 paveikslas
Avokado tyrinėjimas

12 paveikslas
„Didžiausios iš akmenų Archimedo spiralės“ rekordas Lietuvoje

https://doi.org/10.48127/gu/21.27.74

ISSN 2335-8408

2020 metų edukacinės veiklos

- Sėti ir pažinti daržo augalus.
- Sukurti kompoziciją iš rudens gėrybių „Moliūgo gimtadienio tortas“ (žr. 13 pav.).
- Parengti gimtadienio pramogą (žr. 14 pav.).

2020 m. saulėtu oranžiniu traukinuku keliavo 140 švietimo įstaigų bendruomenių iš Lietuvos, o taip pat iš Lenkijos, Latvijos, Estijos, Norvegijos, Ispanijos. Viso 995 pedagogai. Dėl susiklosčiusios pandeminės Covid-19 padėties aplinkosauginis renginys ,,Oranžinė šypsenos diena“ Vilniaus m. Vingio parke neįvyko.

13 paveikslas
Moliūgo gimtadienio tortas

14 paveikslas
EKO laiko kapsulė

Apibendrinimas

Apibendrinant, galima teigti, kad visus penkerius 2016–2020 metus „Saulėto oranžinio traukinio kelionės“ projektinės veiklos skatino Lietuvos Respublikos ir užsienio šalių švietimo įstaigų bendravimą ir bendradarbiavimą, siekiant geresnės ugdymo kokybės, dalintis įspūdžiais, patirtimi, bet ir ugdė bendražmogiškąsias vertybes patiriant dovanojimo džiaugsmą. Mažos moliūgo sėklytės galia subūrė švietimo įstaigų bendruomenes bendrai veiklai ne tik Lietuvos, bet ir iš kitų pasaulio šalių – Lenkijos, Latvijos, Estijos, Baltarusijos, Norvegijos, Vokietijos, Anglijos, Ispanijos ir net iš saulėtos Australijos. Projekto dalyviai prisidėdami prie žaliųjų erdvių kūrimo savo švietimo įstaigų teritorijose, skatino vaikus pažinti artimiausią aplinką ir ją kūrybiškai naudojo ugdymo procese. Mokytojai suteikė vaikui pažinimo džiaugsmą, auginant moliūgą bei kitus daržo augalus nuo sėklytės iki brandaus augalo, panaudojant patirtinį vaikų ugdymo procesą. „Patirtinis vaikų ugdymas(is) – toks procesas, kai ikimokyklinio ugdymo auklėtojas sudaro sąlygas vaikams pamatyti,

https://doi.org/10.48127/gu/21.27.74

išgirsti, išgyventi, apmąstyti, t. y. įgyti įvairios patirties patiems aktyviai veikiant, dalyvaujant, kuriant kartu su kitais vaikais ir suaugusiaisiais (Ikimokyklinio ugdymo metodinės rekomendacijos, 2015). Per penkerius projektinės veiklos metus, buvo pasiūlyta 10 skirtingų patyriminių veiklų, kurių metu buvo sudarytos galimybės mokiniams pažinti artimiausią aplinką ir patirti atradimo džiaugsmą. Švietimo įstaigų mokytojai dalinosi projektinių veiklų patirtimi 4-iose konferencijose ,,Gerosios darbo patirties sklaida keliaujant saulėtu oranžiniu traukiniu“ ir turėjo galimybę pasisemti naujų inovatyvių, aplinkai draugiškų idėjų. Iš įvairių šalių pristatyti 62 pranešimai. Pranešimuose atsispindi oranžinių veiklų integravimas į kitas veiklas, kaip sudarytos sąlygos specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems vaikams, meninėms kūrybinėms veikloms įgyvendinti, kaip inicijavo laisvą ir savarankišką vaikų meninės išraiškos priemonių pasirinkimą, skatino vaikų kūrybiškumą, saviraišką bei teigiamų emocijų pasireiškimą kūrybos procese. Išleisti 3 foto albumai, 4 elektroninės „Moliūgų receptai“ knygos, sukurta autentiškos kūrybos metodinė priemonė „Saulėto oranžinio traukinio kelionės kūrybinė stotelė“. Vilniaus miesto Vingio parke vyko 4 aplinkosauginiai renginiai ,,Oranžinė šypsenos diena“, kurių metu iš vasarą užaugintų moliūgų, buvo dedama saulėta oranžinė moliūgų šypsena, kuri skleidė žinią „Gerumas valdo pasaulį“. Renginio dalyviai galėjo rinktis įvairias patyrimines veiklas: eko dirbtuvėlėse kiekvienas galėjo pasigaminti sau atminimo dovanėlę iš antrinių medžiagų. ,,Oranžinėje tyrimų laboratorijoje“ buvo galimybė patikrinti nitritų ir nitratų kiekį vaisiuose ir daržovėse, kepėjai virė ir vaišino visus skania, sveikuoliška moliūgų sriuba, mažuosius dalyvius džiugino teatro aktoriai. Vilniaus sveikatingumo klubų treneriai pravedė ne vieną ,,Sveikuolių mankštą“, o Futbolo klubo „Žalgiris“ vyrai smagiai žaidė futbolą su renginio dalyviais. Į renginius su daina atvykdavo ir LPS ,,Bočiai“ senjorai, bei Žirmūnų rajono bendruomenės atstovai. Pasibaigus renginiui, norintys jungėsi prie Vilniaus lopšelio-darželio ,,Rūta“ bendruomenės labdaringos veiklos, dovanodami moliūgus Vilniaus m. krizių centrams bei Maltos ordino pagalbos tarnybai.

Organizuojant aplinkosauginius renginius buvo pasiekti du Lietuvos rekordai, stiprinama mokytojų ir šeimos partnerystė bei glaudus bendradarbiavimas su socialiniais partneriais, skatinama ne tik veikti kartu vardan bendro tikslo, bet ir nuo mažens dirbti komandoje. Apžvelgus svarbų strateginį dokumentą – Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ – galima teigti, kad projekto „Saulėto oranžinio traukinio kelionė“ veiklos prioritetai dera su vieno iš pagrindinių strateginių dokumentų teiginiais: „Vaizduotė, kūrybiškumas ir kritinis mąstymas vertinami kaip svarbūs šalies ištekliai ir yra ugdomi nuo mažens visą gyvenimą. Skatinama ir ugdoma lyderystė, mokėjimas dirbti komandoje, stiprinamas visuomenės organizuotumas“ (Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“, 2012).

Šis projektas tarsi mažas kūdikis gimęs iš mažos sėklytės, pasėtas pedagogų ir vaikų rankomis, kvietė keliauti patyriminiu gamtos taku, o žiedai, skleidžiantys ypatingą saulėtą šviesą, skleidė žinią, kad „Oranžinis virusas“ – pakelia nuotaiką, stiprina pažinimo imunitetą ir užmezga draugiškus bendradarbiavimo bei partnerystės ryšius.

 https://doi.org/10.48127/gu/21.27.74

Nuotraukos: Ritos Stulpinienės ir Rasos Žiemienės. Publikuoti leidžiama.

Literatūra

Gamtamokslinio ugdymo Bendroji programa (2008) [General Education Program for Natural Sciences]. https://www.smm.lt/uploads/documents/svietimas/ugdymo-programos/5_Gamtamokslinis-ugdymas.pdf

Ikimokyklinio ugdymo metodinės rekomendacijos (2015) Švietimo ir mokslo ministerijos Švietimo aprūpinimo centras. https://www.smm.lt/uploads/documents/tevams_ugdymo_planai/knyga%20-%20rekomendacijos.pdf

Jackevičius, M. (2014). *Kuri karta protingiausia*. https://www.delfi.lt/news/daily/education/kuri-karta-protingiausia.d?id=65794326

Lamanauskas, V. (2005). Kai kurios metodologinės gamtamokslinio ugdymo tyrimų kryptys [Some methodological trends of scientific studies of the natural science education]. *Gamtamokslinis ugdymas / Natural Science Education*, *1*(12), 11–25.

Lietuvos Respublikos Seimo nutarimas „Lietuvos pažangos strategija Lietuva 2030“ [Strategy “Lithuanian Progress Strategy 'Lithuania 2030'” approved by Resolution No. XI-. 2015 of 15 May 2012 of the Seimas of the Republic of Lithuania]. (2012). *Valstybės* žinios, *61*, 3050.

Uktveris, A. (2020). Užrašai iš konferencijos, surengtos sostinėje. Žalioji miesto aplinka – aplinkosauginio švietimo erdvė. https://zpasaulis.lt/mada-ar-butinybe/

Summary

DEVELOPMENT OF ECOLOGICAL AWARENESS IN PROJECT ACTIVITIES

Rita Stulpinienė, Rasa Žiemienė
Vilnius Kindergarten "Rūta", Lithuania

The international ecological education project of the educational institutions' communities “Sunny Orange Train Journey” (hereinafter - the Project) was implemented in 2016 - 2020. The project starts every year on April 7. (World Health Day), ending 11 November. (St. Martin's Day, Lantern or Day of Light). The organizer of the project is Vilnius kindergarten "Rūta". The initiator and leader of the project is Rita Stulpinienė, an expert teacher at Rūta Kindergarten in Vilnius. Project coordinator - Rasa Žiemienė, Deputy Director for Education of Vilnius Kindergarten "Rūta". 2016 - 2019 The project was supported by the Vilnius City Municipality Public Environmental Education Program “Environmental Education of Institutions Subordinated to the Municipality”. The aim of the project "Sunny Orange Train Journey" is to give a child the joy of cognition by growing an pumpkin and other plants from conception to a mature plant together with a teacher and family, fostering a child's spiritual, creative powers to nurture nature, develop nature and respect for life. spirituality, ecological self-awareness, healthy lifestyle. During the five years of the project, 10 experiential activities were offered, during which educational communities joined the creation of green educational spaces and research in a green environment, providing opportunities for students to get to know the immediate environment and experience the joy of discovery. The partnership between teachers and families and the cooperation of specialists from educational institutions were strengthened in the organization of

educational activities. Each year, teachers from educational institutions shared their experience of project activities at conferences entitled “Dissemination of good work experience while traveling on a sunny orange train” and had the opportunity to come up with new innovative, environmentally friendly ideas. 62 reports were delivered from various countries. The reports reflect the integration of orange activities into other activities, how to create conditions for the implementation of artistic and creative activities for children with special educational needs, how to initiate free and independent choice of children's artistic expression, promote children's creativity, self-expression and positive emotions. This project not only promoted communication and cooperation between educational institutions of the Republic of Lithuania and neighboring countries in order to achieve a better quality of education by sharing impressions and experience, but also nurtured common human values by experiencing the joy of giving. 3 photo albums, 4 electronic books "Pumpkin Recipes" have been published, the methodological tool of authentic creation "Creative Stop of the Sunny Orange Train Journey" has been created. 4 environmental events “Orange Smile Day” took place in Vilnius Vingis Park, during which two Lithuanian records were achieved. The power of a small pumpkin seed brought together communities of educational institutions for joint activities not only from Lithuania, but also from other countries of the world - Poland, Latvia, Estonia, Belarus, Norway, Germany, England, Spain and even from sunny Australia. This project, as a small baby born from a small semen, sown by the hands of educators and children, invited me to travel on an experiential nature trail.
Keywords: creative activities, educational activities, green educational spaces

Cite as: Stulpinienė, R., & Žiemienė, R. (2021). Ekologinio sąmoningumo ugdymas projektinėse veiklose [Development of ecological awareness in project activities]. *Gamtamokslinis ugdymas bendrojo ugdymo mokykloje / Natural Science Education in a Comprehensive School*, *27*, 74-84. https://doi.org/10.48127/gu/21.27.74